

LIKOVNI NOTES

elnih prizora kao što su talasanje kose ili anatomija zgužvanog papira, predstavlja pohvat vredan svake pažnje. U takvom poslu autor ovih radova uspeła je da se snađe, čak i više, da ostvari dela zapažene umetničke vrednosti. Naravno, ta dela nisu plod pukog majstorskog ovladavanja tehnološkim postupkom u odgovarajućoj grafičkoj disciplini, već rezultat maksimalnog angažovanja autora. Rečju, i ova četvrta po redu, samostalna izložba, potvrđuje ranije nagoveštaje, uključujući u to i neizbežna (zanimarljiva) skretanja u stranputicu. Takve pogreške morali smo u primeru Sonje Lamut shvatiti samo kao eksperiment a opšti utisak o preforsiranom nijansiranju i nekako ukrućenoj kompoziciji »slike«, činjenicom da je autor tek na startnoj poziciji svoga stvaralačkog senzibiliteta. Logičan bi, a čini mi se i celishodniji bio, pokušaj rasvetljavanja dominirajuće kreativne konstante u malobrojnom opusu ovako mladog i izuzetnog stvaraoa.

Figuracija Sonje Lamut, kao i celokupna kompozicija dela sa onim nezaboravnim mrkim tonalitetom udaljene, tek naziruće arhitekture i još po nekom odbačenom stvari, neodoljivo podseća na KVATROCENTO, vreme u kome su Botičeli, Antonio Benca, Andrea Verokio, pustolovni Bramante i mnogi drugi zlatnim slovima upisivani u istoriju Talijanskog portreta.

Osavremenjen u postupku, lepršav, njen izraz, pored nesumnjivog prisustva atmosfere minulih vremena, nosi u sebi nešto od problematike današnjice, čime, logično, postaje i ostaje u odgovarajućem smislu nešto što je produkt datog trenutka. Gradeći svoj svet na principima metodične obrade svakog dela kompozicije, autor ne ostaje na njenim egzaktno zaobljenim granicama, već u jednom zaobilaznom luku, ali britkim jezikom asocijacija, ostvaruje stanja alegorijske sadržine. Listom koji već u naslovu »Mrtva priroda« dobija prizvuk groteske, dominira jedna napuštena govornica a na njoj

usamljen i zgužvan, kao da je odbačen u najvećem očaju i gnevu, beli papir. Na drugom mestu uočavamo tipičnu dekirikovsku situaciju u skvrčenom enterijernom ambijentu (»Tišina«) sa dvema figurama i stolicom. Dalje, to se samo u jednom delu kompozicije (»Početak«) šepuri izobličeno parče papira, dok na sledećoj vidimo usamljenu figuru žene zagledane u mnoštvo nebodera u daljini. I mogli bismo tako do u sitnicu, do svakog simbola i alegorije, — tek, suština ostaje nepromenjena a asocijacije i dalje nebrojene.

U prepoznavanju umetnika prepoznajemo se i sami, a iza nas ostaju dela koja večno traju. O tome koliko i kako trajemo, možemo suditi na osnovu mnogih postavljenih pitanja. Neka od njih načela je i Sonja Lamut.

VLADIMIR VUJKOV, SLIKE

(Likovni salon Doma JNA, Novi Sad, juli 1975.)

Likovni salon JNA koji je lociran u strogom centru grada možemo samo uslovno zvati salonom, jer on to po nekim jasno uočljivim pokazateljima, nije, — ili bar to nije u potpunosti. Podsetimo se samo lepeze naivistički usmerenih autodidakta. Međutim u prvoj polovini juna ostvarena je jedna, po mnogočemu interesantna izložba. Njen autor nije afirmisan, a još manje pripada nekakvoj strukovnoj organizaciji umetnika.

Radi se, naime, o autoru izuzetnog, godinama prigušivanog, stvaralačkog potencijala. Službenik PTT u Novom Sadu Vujkov Vlada je jedan od onih nenametljivih stvaralaca što žive i rade u uslovima koji ne pretenduju na poistovećenje sa veličinom slikarskog poziva. Novosadskoj publici predstavio se svojom prvom, u osnovnim detaljima, neuspelom izložbom. Ovakva lutanja i neuki počeci nisu strani ni već afirmisanim umetnicima. U primeru Vujkova i njegovog dela nas bi zanimao, i likovnoj javnosti bio od koristi onaj stvaralački potencijal koji autor nagoveštava u produkciji manjeg broja novijih radova. Stoga bih ovde izostavio onaj deo izloženog »matreijala« (mrtve prirode, cveće u vazama, žarke zalaske sunca i sl.) koji ne zaslužuje veću pažnju. Ima zato Vujkov u svojim radovima novijeg datuma sve preduslove za razvoj drugačijeg, kažimo, kvalitetnijeg načina slikarskog rezonovanja; počev od luminiscentne obrade valerski uobličениh formi, (lako stilizovana balerina) dominantna figura bika u naponu snage) do prečišćenih oblika simbolične poruke. Između toga, tokom čitavog njegovog rada, uključujući, dakle, tu i one autorove promašaje, provlači se kao tanana nit naglašena autorova sposobnost za angažovanjem u pogledu indirektnog satiričkog selekiranja informacija. U prilog takvom pogledu na svet govore poneki naslovi slika: »Ozbiljno razmišljanje dvorske budale«, »Digni levu ruku ako ti je desna u okovu«, i sl.

I najzad, trebalo bi s dužnim poštovanjem prema ovako iskrenom nastojanju rešavanja mukotrpnog slikarskog posla i njegovih dilema, mladom službeniku PTT, priznati pravo predstavljanja čitave vojске potencijalnih slikara a u krajnjoj instanci poštovalaca umetnosti.

Milan Milić, Jagodinski

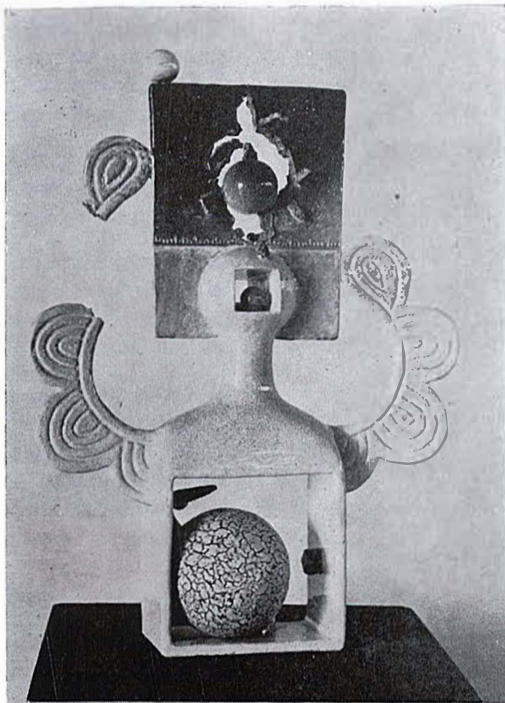
SONJA LAMUT, GRAFIKE

Galerija kulturnog centra omladine i studenata, Novi Sad, avgust 1975.

Ova galerija osnovana je tek nedavno a ozbiljno počela sa radom u toku 1975-e. Premda za njen rad ne postoje odgovarajući uslovi (slaba je koncentracija svetla i neizvodljivo unošenje objekata), dosad je bilo zabeleženo nekoliko značajnih izložbi, kao na primer: Zorana Jovanovića — karikatura, Jovana Boba — grafika, i Jožefa Beneša — takođe grafika. Pada u oči činjenica da su to sve autori mlađih godišta, što je uostalom i osnovna težnja organizatora.

Izložba koju smo mogli da vidimo u periodu između 13-og i 30-og avgusta možda je najbolja dosad viđena u ovom prostoru.

Reč je, dakle, o grafikama Sonje Lamut, asistenta na Fakultetu primenjenih umetnosti u Beogradu. Novosadskoj kulturnoj javnosti ova darovita umetnica izložila je oko dvadesetak grafičkih listova izvedenih u tehnici MEZZOTINTE, postupku retko viđenom ali zato napornom za obradu. Naći se pred jednim tamnim fonom sa ambicijom da sporim i mukotrpnim oslobađanjem boje površine dođete do tako suptilnih vizu-

»polja« — časopis za kulturu, umetnost i društvena pitanja

uređuju: dr sergej flere, dr momčilo grubač, zorica stojanović, julijan tamaš, jaroslav turčan (glavni i odgovorni urednik) i jovan zivlak / tehnički i likovni urednik cvetan dimovski / sekretar radmila gikić / članovi izdavačkog saveta: lazar elhart, dr sergej flere, radmila gikić, mr mihailo harpanj (predsednik), branislav panić, dr jože pogačnik i jaroslav turčan / izdaje tribina mladih, novi sad, katolička porta 5, telefon 43-196 / rukopise slati na adresu: redakcija »polja«, novi sad, poštanski fah 190 / godišnja pretplata 50 dinara, za inostranstvo dvostruko / žiro-račun 65700—603—997 kod novosadske banke u novom sadu / lektor jovan zivlak / korektor raša perić / meter miroslav pešić / štampa »prosveta«, novi sad, stevana sremca 13.

na osnovu mišljenja pokrajinskog sekretarijata za nauku, obrazovanje i kulturu broj 413—152/73 časopis je oslobođen poreza na promet proizvoda i usluga.